



တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ

လၢယနူၤအါရံၤ ၆သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 22-151-11

**ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ- တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီၤတပါဒီး မၤသံ ဖိသၣ်ဒိပှၤ
ဝဲၤမုၢ်ခံၤဖဲ ဝီၢ်ရ့ၣ်ကီၢ်ဆၣ်, လၢအုၤဖျၢၣ် ၂၀၂၂နံၣ်**

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါတဘျီတဘျီအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ဖဲ ဝီၢ်ရ့ၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်, ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီၤတပါဝဲ မၤသံဖိသၣ်ဒိပှၤဝဲၤမုၢ်ခံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပှၤလီၢ်ကဝီၤပိာ်ခွါလွံၢ်ဂၤ လၢအပုၣ်ဃုာ် စ့ၢ်ကီးဒီး ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဖါတၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီၤတပါဒီး မၤသံ
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီ	လၢအုၤဖျၢၣ် ၂၄သီ, ၂၀၂၂နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရ့ၣ်)	လုၤဖိသဝီ, ကွံကဆိကွံၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရ့ၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်

ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ		
မံၤ	နီၢ်စ---	နီၢ်ရ---
သးနံၣ်	၁၂ နံၣ်	၉ နံၣ်
မုၢ်/ ခွါ	မုၢ်	မုၢ်
ကလုာ်	ကညီ	ကညီ

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၤဖဲ (လၢအုၤဖျၢၣ် ၂၀၂၂နံၣ်) အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အိၤလၢ လီၢ်ကဝီၤပှၤမၤ သကိးတၢ်တဂၤ ဖဲ (ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်) အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၤ လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ ခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအိၤလၢ အဝဲနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုၤအိၣ်ထီၣ်အိၤ ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲး ရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဖီဃီဖိ အိၣ် / တအိၣ်	တအိၣ်	တအိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	ကိၣ်ဖိ	ကိၣ်ဖိ
တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ	ဘူးဒး	ဘူးဒး
တၢ်ဟံၣ်မူဒါ/ လီၢ်လၢ	သဝီဖိ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒူသဝီ	လုဖိသဝီ	လုဖိသဝီ

ပှၤလၢအမၤအပယုဲတၢ်တၢ်ကၢအဂ့ၢ်အကျိၤ			
မံၤ	လီၢ်လၢ	တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	အိၣ်ဆိးလီၢ်
စီၤမီၤခွဲၣ်ဖိ	၃၉	တသ့ၣ်ညါ	လုဖိသဝီ, ကွံကဆိက့ၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်
စီၤစိၣ်သ့ၣ်	၂၃	တသ့ၣ်ညါ	လုဖိသဝီ, ကွံကဆိက့ၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်
စီၤအဲၣ်ဒိၣ်ထူ	၂၇	တသ့ၣ်ညါ	လုနီၤသဝီ, ကွံကဆိက့ၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်
စီၤဖါအဲၣ်တံ (ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဖါတၢ်)	၃၅	တသ့ၣ်ညါ	လုဖိသဝီ, ကွံကဆိက့ၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲပှၤပှၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်အံၤ တဆိဘၣ်တဆိတက့ၢ်.

ယၤ (KHRG ပှၤမၤတၢ်ဖိ) မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖီဃီဖိ ဒီးလီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် လၢအယုထံၣ်န့ၢ် က့ၤပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အစိၣ် ဒီးလၢအပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်စ့ၢ်ကီးလၢ တၢ်ဃိထံသ့ၣ်ညါအကတီၢ်န့ၢ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပှၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်ကၢစ့ၢ်စ့ၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်လၢ တၢ်ဃိထံသ့ၣ်ညါတၢ်ကဲထီၣ်သးအပူၤ ဒီးဃုထံၣ်န့ၢ်က့ၤပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အစိၣ်န့ၢ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်.

ဖဲလါအ့ၣ်ဖြၣ် ၂၄သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်န့ၣ်, နီၢ်စ---, သးန့ၣ် ၁၂ န့ၣ် ဒီးအဒုမ့ၣ်နီၢ် ရ---, သးန့ၣ် ၉ န့ၣ်ခံၣ်အံၤ လီၤမၤကွံၣ်ဖဲ အလဲၤဃုဒဲးအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လၢ လၢကျိၤကရၢၢ်ပူၤအခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ် အူဒေ---ဒီး နီၢ်ဝ---အဖိမ့ၣ်တဖၣ်, အိၣ်ဆိးဝဲဖဲ လုဖိသဝီ, ကွံကဆိက့ၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပှၤသ့ၣ်ညါလၢ ဖိသ့ၣ်မ့ၣ်ခံၣ်အံၤ လီၤမၤတဘျီဃီ, အဟံၣ်ဖီဃီဖိ, အဘူးအတၢ်, ဒီးသဝီဖိအါဂၤ ဟးလူၤဃုအဝဲသ့ၣ်လၢ သဝီအဃၢၤဒီး လၢကျိၤကရၢၢ်လၢအဘူးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ်, တၢ်ထံၣ်န့ၢ်ဖိသ့ၣ်မ့ၣ်ခံၣ်အံၤအစိၣ် ဖဲလါအ့ၣ်ဖြၣ် ၂၅သီ, ဖဲဂီၤခီ ၉န့ၣ်ရံၣ်ဒီး ၁၀န့ၣ်ရံၣ်အဘၢၣ်စၢၤဖဲ တၢ်ဒုၣ်စၢၤ စီၤ

စုၣ်ဒီးသဝီ ဝမ်းလၢ်ယုၣ်ယုၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ ဟံၣ်ဖိယီဖိဒီး ဒူသဝီဖိတဖၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ လီၢ်ကဝီဒူသဝီ တီခိၣ်န့ၢ်, ကညီဒီ ကလုာ်ပၤကီၢ်သုး (KNPF), ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျါဒုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA), အသုးဒု-၂, ဒ်သိးကယိထံ သ့ၣ်ညါတၢ်မူးကဲထိပ်သားအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်ဒီပုၢ်ဝဲၣ်မုၢ်ခံၣ်အံၤတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤလၢအသံလံ, အိၣ်ယုၣ်ဒီးအပူၤလီၢ်ဘၣ်ဒိတဖၣ်ဒီး အနီၣ်ခိဒိတဂၤပုၤဒီးအဘၣ်ဒိလီၢ် ထီၣ်လုးဝဲ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လၢအံၤ အစုဒီးအခိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်စၢတၢ်ယာ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိလၢ အလဲၤထံၣ်ပုၤအစိၣ်အကျါတဂၤ တဲဝဲလၢ “ပုၤထံၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်အစိၣ် အခါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လၢအံၤ အိၣ်မံၤနီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်လီၤလီၤ. အစုန့ၣ် တၢ်စၢတၢ်ယာ်အီၤဒီးတၢ်ကံးညၢ် ဒီးအမဲၣ်ချဲၣ်စ့ၢ်ကီၢ် တၢ်ဘိၣ်ဘၢတၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အကူကၤတဖၣ် အိၣ်လၢအလီၤ ဒၣ်တၢ်လီၤ. (...) အလီၤန့ၣ် အိၣ်ထဲဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအလီၢ်လီၤ. နီၢ်စ--- အခိၣ်သ့ၣ်ယံၣ်ဘၣ်တၢ်ဖဲအမဲၣ်ချဲၣ်လၢအစုၣ် တကပၤအယၤဟီၣ်ကဝီန့ၣ်လီၤ. (...) အချၢယံၣ်န့ၣ် အဘၣ်ဒိလီၢ်ဖျါဝဲဒ်သိး တၢ်တွံၢ်တြုၢ်အီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. နီၢ်ရ--- စ့ၢ်ကီၢ် အိၣ်ဒီးအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအလီၢ်ဖဲ အခိၣ်သ့ၣ်ယံၣ်လၢအစုၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ခံကပၤဖျါလၢ အကၢ်ကွံာ်ဝဲ မ့ၢ်လၢ အက့ၣ်လံအယိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လၢအံၤ အက့ၣ်တၢ်ကဆူးဒီး အပိၣ်မုၢ်က့ၢ်ဂီၤန့ၣ် အိၣ်ပုၤဒီးအဘၣ်ဒိထီၣ်လုး ထီၣ်လၢအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လၢအံၤ အခံပူၤန့ၣ် ယာ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.” လီၢ်ကဝီခိၣ်န့ၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ထံၣ်န့ၢ်စ့ၢ် ကီးဝဲ ပိၣ်ခွါအထံတဖၣ်လၢ ဖိသ့ၣ်ပိၣ်မုၢ်ခံၣ်အံၤ အဒၢလီၢ်ပူၤခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလီၢ်ကဝီခိၣ်န့ၢ်လၢ အသမံသမိးဖိသ့ၣ်မုၢ် ခံၣ်အံၤအစိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဒူသဝီဘၣ်ဘၢဖိတဖၣ်, သဝီသးပုၢ်, ကညီဒီကလုာ်ပၤကီၢ်သုး, ကညီတၢ်ထုၣ်ဖျါဒုးမုၢ်ဒိၣ်, ဆူၣ်ချ. ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ ကညီဆူၣ်ချ.မၤစၢဝဲၤကျါ ဒီး (Burma Medical Association) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီခိၣ်န့ၢ်ဒီး သဝီဖိ တဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ခံၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတရီၤတပါအီၤ, မၤဆါပယုၣ်အနီၢ်ခိဝံၤဒီး တၢ်မၤသံကွံာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ဆူၣ်ချ.ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤဟ်ဖျါဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်အပိးလီ လၢလီၢ်ကဝီအပတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်. အဝဲ တဲဒ်အံၤ, “ပစဲးဖိကဟၣ်ပိညါလၢကသမံသမိးပုၤနီၢ်ခိအဂီၢ်တအိၣ်လီၤဆီနီတမံၤဘၣ်. ပလဲၤယိထံကွံာ်ထဲလၢ ဖိသ့ၣ်မုၢ်ခံၣ် ဂၤအံၤ အနီၢ်ခိန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်ဘၣ်ဃး သွံၣ်ထံးတၢ်မၤပယုၣ်အိၣ်တမံၤမံၤစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ယသ့ၣ်ဒၣ်တၢ်ဒိသဒါပိးလီ ဒ်အမ့ၢ် စုဖျိၣ် ဒီးတၢ်ကံးဘၢနီၣ်ဒုတဘျီလီၤ. လၢတၢ်သမံသမိးအဂီၢ် ပတသ့တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအဂၤနီတမံၤဘၣ်.” ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, ပၤကီၢ်တဖၣ် က့ၤစိာ်ဝဲပုၤတူၢ်ဘၣ် တၢ်အကူအကၤတဖၣ်န့ၣ် လၢတၢ်သမံသမိးအဂီၢ် (တၢ်တဟ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်သမံသမိးအဂ့ၢ် ဆူညါ နီတမံၤလၢဘၣ်).

လီၢ်ကဝီသဝီဖိလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် (ယုၣ်ဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိယီဖိ) ဟ်ဖျါဝဲလၢ, အခိၣ်ထံးန့ၣ် KNPF ဒီး KNLA တဖၣ် ဃိထံသ့ၣ်ညါပုၤမၤကမၣ်တၢ်တန့ၢ်နီတဂၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်သံကွံာ်သံဒီးသဝီဖိတနီၤလၢ အတၢ်အိၣ်သး လီၤကံၢ် လၢအဘျးစဲဒီး တၢ်ကဲထိပ်သားအံၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအကျါန့ၣ်, စီၤဖါအဲၣ်တံ, လၢအမ့ၢ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဖါတံၢ် (အမိၢ်အဒိ ပုၢ်ဝဲၣ်ခွါ) စ့ၢ်ကီၢ် ဘၣ်တၢ်သံကွံာ်သံဒီးအီၤ မ့ၢ်လၢ တၢ်ကဲထိပ်သားတန့ၢ်န့ၣ် အဝဲလီၤမၤစ့ၢ်ကီၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, KNPF ပုၤကွံာ်အီၤ ဖဲတၢ်သမံသမိးအီၤစ့ၢ်သီဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပုၤကွံာ်အီၤမ့ၢ်လၢ တၢ်အုၣ်သးအဂ့ၢ် တအိၣ်ဖျါနီတမံၤဘၣ်အယိ န့ၣ်လီၤ.

KNPF ဒီး KNLA တဖၣ် ဃုသမံသမိးအါထီၣ်တၢ်ပနီၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်သးတဖၣ်ဆူညါကွၢ်ကွၢ် ဃုၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီဘၣ်ဘၢတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိၢ်အပၢ်လဲၤဆူ သရၣ်လၢအထံၣ်ပုၤသံအကလၢတဂၤလၢလီၢ်ကဝီအပူၤ ဒ်သိး ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ပနီၣ်တမံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီး သရၣ်လၢအထံၣ်ပုၤသံကလၢအံၤ ဖဲ လါအုၣ်ဖျါ ၃၀သီ,

၂၀၂၂န့ၣ် လၢဃီၣ်သၢဖျါၣ်ဝ့ၢ် (ဝီၢ်ရဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်) န့ၣ်, ဖိသၣ်ပိာ်မုၢ်အံၤအကလၢန့ၣ်လီၤဆူသရၣ်အံၤအပူၤဒီး တဲဖျါထီၣ် ဝဲလၢ “ပုၤလၢအမၤသံအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ် တံၢ်စီၤခွဲၣ်စိန့ၣ်လီၤ.” သရၣ်လၢအဖးတၢ်သ့အကတၢၤစ့ၢ်ကီးတဲဝဲလၢ ပုၤမၤက မၢ်တၢ်တဖၣ် န့ၣ် အဟံၣ်အိၣ်တယံၣ်ဒီးပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်. ပုၤအဝဲန့ၣ် အညၣ်သ့ဒီးအသးန့ၣ်အိၣ်ဖဲ ၃၀ တုၤ ၄၀ အဘၢၣ် စၢၤန့ၣ်လီၤ.

ဃုာ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခဲလၢအဖိခိၣ်, KNPF ပၤကီၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါဝဲသဝီဘၣ်ဘၢဖိတဖၣ် လၢကဃုကွၢ်ဘၣ် ဃးပုၤလၢတၢ်အအိၣ်ဖျါလီၤဆိကမိၣ်တဖၣ် ဒီးကွၢ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအတၢ်အိၣ်သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ် ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အကတီၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဘၢတဖၣ်ကွၢ်ဖျါတၢ်ပနီၣ်လီၤဆိလၢ စီၤခွဲၣ်စိအတၢ်ကတီၢ်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတ နီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိၢ်ပာ်စံးဝဲလၢ, စီၤခွဲၣ်စိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖျါလီၤဆိထီၣ်မ့ၢ်လၢ အပူၤကွံာ် တချုးလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးန့ၣ် အဝဲရဲၣ်လိာ် မုၢ်လိာ်ဒီးပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိမုၢ်မုၢ် (ဒီးညီၣ်န့ၣ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးလၢအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.) ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးဝဲၤ အလီၢ်ခံ အဝဲတလဲၤဟးအိၣ်သကိး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢဘၣ်. ဖဲပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် အမိၢ်အပာ်လဲၤဟးအိၣ်သကိးအီၤလၢအဟံၣ်န့ၣ် အဝဲတခိၣ်ထံၣ်အသးဘၣ်. အမဲာ်သၣ်လီၤန့ၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီး ဒီမ့ၢ်လီၢ် လီၤကၢ်ဒ် ပုၤတၢ်ထုးအီၤအလီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲဖူထီၣ်စ့ၢ်ကီး သးခါလၢအမဲာ်လိၤဒ်သိးကဟံၣ်ဘၢ ဒီမ့ၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ခိၣ်ဃၢၤတဖၣ်စံးဝဲလၢ အပူၤကွံာ်န့ၣ် အဝဲတဖူသးခါလၢအမဲာ်လိၤနီတဘျီဘၣ်.

ဒူသဝီဘၣ်ဘၢတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ KNPF ပၤကီၢ် အအိၣ် ဒီးလၢခံ ပၤကီၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် မၤဝဲ ဘၣ်ဘၢ အပုၤတဖၣ်လၢကဟဲဆူဃီၤ ပုၤလၢဖျါလၢအတၢ်ကမၢ်အိၣ်တဖၣ် ဆူကီၢ်ဆၣ်ပၤကီၢ်ဝဲၤဒၤးလၢအအိၣ်ဖဲ သ့ၣ်ကတဲး ဒ်သိး တံၢ်ကသမံသမိးအီၤလၢမဲာ်သကိးမဲာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမ့ၢ် ၂၄သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်န့ၣ်, ဒူသဝီဘၣ်ဘၢတဖၣ် ဆူဃီၤဝဲ စီၤခွဲၣ်စိ ဃုာ်ဒီး သဝီဖိအဂၤခံဂၤလၢအမ့ၢ် စီၤစိဝဲသါဒီးစီၤအဲၣ်ဒိၣ်ထူဆူ KNPF ပၤကီၢ်အအိၣ်လၢတၢ်ကသမံသမိးအီၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖါတၢ်စီၤဖါအဲၣ်တံတခီ တၢ်ဆူထီၣ်က့ၤအီၤဖဲ လၢမ့ၢ် ၂၆သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ် ပုၤမၤကမၢ်တၢ် တဖၣ်အံၤ အၢၣ်လီၤဝဲ KNPF ဒီး KNLA သးလၢ အမၤကမၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်တၢ်ကမၢ်ဟံၣ်ဖျါဝဲအသိး, အခိၣ်ထံးန့ၣ် ဖါတၢ်စီၤဖါအဲၣ်တံဒီး လ့ၤနီၤသဝီဖိလၢအမ့ၢ် စီၤအဲၣ်ဒိၣ်ထူန့ၣ် ကွဲးန့ၣ်ဝဲဖိသ့ၣ်မုၢ်ဖိခံဂၤအံၤလၢကလဲၤပိာ်အံၤဆူ တၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ် (ကျိးကရၢၢ်တဖျါလၢအဘူးဒီး ထံဖိကျိန့ၣ်) န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ခူသ့ၣ်တ့ၢ်ဝဲ ဖိသၣ်မုၢ်အံၤကဟးထီၣ်လၢအဟံၣ်ဒီးလဲၤဃုအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လၢလၢ ကျိးပူၤ ဆံးယံာ် ဆံးယံာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤကမၢ်တၢ်အကျါခံဂၤ လဲၤအိၣ်ခိးပာ်စၢၤဖိသၣ်မုၢ်ခံဂၤအံၤအခိၣ်ဆူ ထံကျိန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲဖိသၣ်မုၢ်အံၤ လဲၤတုၤဆူကျိးကရၢၢ်ပူၤန့ၣ် ပုၤမၤကမၢ်တၢ်ခံဂၤအံၤ လဲၤဃီၤဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်ဒီးလဲၤကိးအဝဲသ့ၣ်လၢကလဲၤဃုအိၣ်ညၣ် ဒီးဃုတၢ်ဒီးတၢ်လၢလၢဆူညါန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်တုၤဃီၤဖဲ ထံကျိန့ၣ်တဘျီဃီ ပုၤမၤကမၢ်တၢ်လွံၢ်ဂၤလၢာ်ဟဲဟဲဖိၣ်ထီၣ်အသး ဒီးလဲၤကိးဝဲဖိသၣ်မုၢ်ခံဂၤအံၤဆူတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်တုၤလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်, ပုၤမၤကမၢ် တၢ်လွံၢ်ဂၤအံၤ ဘ့ၣ်လီၤကွံာ်ဖိသၣ်မုၢ်ခံဂၤအံၤန့ၣ်ဒီး ဖိညၣ်န့ၣ်ဝဲန့ၣ်အက့ၤဒီး စၢတၢ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤကမၢ်တၢ်သၢ ဂၤ, ဖိၣ်ဆူမၤတရီတပါဝဲ ဖိသၣ်မုၢ်ခံဂၤအံၤ ဒီး မ့ၢ်မ့ၢ်အဖါတၢ် စီၤဖါအဲၣ်တံန့ၣ် တမၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ် အဖါတၢ်အံၤ အိၣ်ဝဲဖဲဖိသၣ်မုၢ်ခံဂၤအံၤအကပၤဖဲတၢ်ဖိၣ်ဆူမၤတရီတပါအီၤအခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤကမၢ်တၢ်လၢ အဖိၣ်ဆူမၤတရီတပါ တၢ်သၢဂၤန့ၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးလၢသးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အၢၣ်လီၤဝဲလၢ, အဝဲသ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတီၢ်ပာ်တၢ်မၤအံၤလၢအနွံအတီၢ်ပူၤလံ. ဒီးမၤကဲထီၣ်ဝဲဖဲ အထံၣ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

(ဖဲတၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်) တၢ်မူးအံၤဘၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ KNPF ပၤကီၢ်ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ် ဘၣ်မူ

ဘၣ်ဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိဟံၣ်ဖျါဝဲလၢ တၢ်မူးအံၤ ကဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤကျဲၤရဲၣ်အီၤဒ် ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ် သဲးအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤမၤကမၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်မ့တဖီၣ်န့ၢ်အီၤ, စံၣ်ညီၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် စံၣ်ညီၣ်အီၤထဲၣ်စ့ၤန့ၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိတခီ ပျံၤဝဲလၢ ပုၤမၤကမၣ်တၢ်ဒီးအဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် ကမၤအၢထီၣ်ဒါဆၢက့ၤကဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. (လၢတၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်မၤတရီၤတပါ အမူးအါခါအပူၤ, ပုၤမၤကမၣ်တၢ်တဖၣ် တၢ်မၤအဝဲသ့ၣ်ထဲ ကဟ့ၣ်ကဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိးဆူ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အကစၢ် (မ့) အဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ, လီၤဆီဒ်တၢ် မိၢ်ပံၤခံၤန့ၣ် တူၢ်ဘၣ်ဒီးဝဲ နီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်သးအုးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ကီၢ်ဂီၤတၢ် ခီဖျိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢအဖိမ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ခီဖျိဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. အမိၢ်န့ၣ် မံတန့ၢ် ဘၣ်ဒီး အိၣ်အီၤတန့ၣ်ဘၣ်စးထီၣ်လၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဘိအဝဲအိၣ်မံနီၤလၢ လီၢ်မံအပူၤလီၤ. အဝဲတဟးထီၣ်ဟးလီၤလၢဆူသဝီပူၤ, သဝီချၢဒ်အညီၣ်န့ၢ်အသိးလၢဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲ နီၢ်သးဆူၣ်ချ့ တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တူၢ်လၢၣ်တၢ်လံ စ့ပယီၤ ၁,၀၀၀,၀၀၀ ကုးဃုာ်ဃုာ်လၢ တၢ်လူၤထွဲတၢ်မူးတၢ်ရဲၣ်ဒီး တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲ ကျိၣ်စ့တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလီၤတၢ်သံကွၢ်ထွဲက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်, ဖဲ လါစဲးပထုဘၣ် ၂၈သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်န့ၣ် ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ် ဒုပုၤယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်အကီၢ် ဘျီၣ်ဆၢတဲၣ်လီၤဝဲ တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢပုၤမၤကမၣ်တၢ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤအဲၣ်ဒိၣ်ထူဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အီၤလၢ ကဘၣ်လီၤဃိာ်ပူၤ ၁၀ န့ၣ်ဒီးတၢ်မၤအယၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤစိဝုၤသါကဘၣ်လီၤဃိာ်ပူၤ ၁၇န့ၣ်ဒီးတၢ်မၤအယၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ပုၤအဂၤခံၤတခီ တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်သံန့ၣ်လီၤ. (KHRG တဒီးန့ၢ်ဘၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါ ဘၣ်ဃး တၢ်စံၣ်ညီၣ်သံပုၤမၤကမၣ်တၢ်ခံၤအဂ့ၢ်ဒီးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် ဒ် KNU အတၢ်ဘျါအိၣ်ဝဲအသိး, တၢ်မၤလိၣ်ထီၣ်ကဲထီၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဖဲ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢတဲၣ်ဝံၤ အသီ ၄၀ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိၢ်န့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးနီၢ်သးဆူၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒီး တၢ်မံတၢ်ဂဲၤအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

(၄)တပတီၢ်- တၢ်ဃုန့ၢ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤခါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကသုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ တၢ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.



တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲလါအူၤဖြဉ် ၂၅သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ဖဲလုဖိသဝီ, ကွံကဆိကွံၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရ့ၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဟ်ဖျါဝဲ ဖိသၣ်ပိၣ်မုၢ် နီၢ်စ--သးန့ၣ် ၁၂န့ၣ် အစိၣ်လၢ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ-လီၢ်ကတီၤသဝီဖိ)



တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲလါအူၤဖြဉ် ၂၅သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ဖဲလုဖိသဝီ, ကွံကဆိကွံၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရ့ၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဟ်ဖျါဝဲ ဖိသၣ်ပိၣ်မုၢ် နီၢ်ရ--သးန့ၣ် ၉န့ၣ် အစိၣ်လၢ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ-လီၢ်ကတီၤသဝီဖိ)



တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၤဖဲလါအ့ၣ်ဖြၣ် ၂၅သီ, ၂၀၂၂နံၣ် ဖဲလုဖိသဝီ, ကွံကဆီကွံၣ်ကရူၢ်, ဝီၢ်ရူၣ်ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရူၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဟ်ဖျါဝဲ ကုတဖျါၣ်လၢ ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ခဲၤလဲၤဝဲဝဲ ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဒီးတၢ်လၢၣ်ဒီး ညၣ်ဖိတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဃုန့ၢ်ဝဲဖဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးတနံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ-လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ)

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၣ်
ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျၢတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒူသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမျၢၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိးဒီးအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.